

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми
Людмила ТРАНЧЕНКО

«08» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТУРИЗМОЛОГІЯ»

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність: 242 «Туризм і рекреація»

Освітньо-професійна програма: «Туризм»

Факультет: менеджменту

Умань-2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Туризмологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм і рекреація», освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2024. 22 с.

Розробник:

(підпис)

д.е.н., професор Людмила ТРАНЧЕНКО
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол від «08» серпня 2024 року № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила ТРАНЧЕНКО

(прізвище та ініціали)

«08» серпня 2024 року № 1.

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від «09» серпня 2024 року № 1.

Голова

(підпис)

Марина ГОМЕНЮК

(прізвище та ініціали)

«09» серпня 2024 року № 1.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів –3,5	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування	обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 242 «Туризм і рекреація»	Рік підготовки
Змістових модулів – 3		I-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – (за наявності)		Семестр
Загальна кількість годин – 105 годин		1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 год., самостійної роботи здобувача – 5,0 год.	Освітній рівень: другий (магістерський) Освітньо-професійна програма: «Туризм»	Лекції
		16
		Практичні
		18
		Самостійна робота
		71
		У тому числі індивідуальні завдання
Вид контролю		
Екзамен		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Туризмологія» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в УНУС.

Навчальна дисципліна «Туризмологія» належить до циклу обов'язкових освітніх компонент, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Туризм» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм і рекреація».

Метою викладання навчальної дисципліни «Туризмологія» є узагальнення у здобувачів теоретико-методологічних знань з туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про туризм як соціальний інститут та форму природно-суспільного буття і життєдіяльності людини.

Завданням вивчення туризмології є теоретична, методологічна та практична підготовка здобувачів з наступних питань: визначення сутності теорії туризму як наукової соціо-економічної та гуманітарної дисципліни; розкриття понятійного, категоріального апарату та основних смислових значень туризму; систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генезу та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій; осмислення структури туризмологічного знання, його системної архітекτονіки, органічної узгодженості всіх частин; з'ясування функцій туризмологічного знання, його суспільного «призначення»; виявлення діалектики зв'язків між теорією та практикою туристичної діяльності.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: вивчення навчальної дисципліни «Туризмологія» ґрунтується на сформованих компетентностях та програмних результатах, здобутих унаслідок навчання на інших спеціальностях та в неформальній освіті.

Паралельно з вивченням дисципліни згідно структурно-логічної схеми підготовки здобувачів вищої освіти, вивчаються дисципліни: ОК 2 «Інноваційні технології в туризмі», ОК 3 «Управління рекреаційними центрами», ОК 4 «Бізнес-планування в сільському (зеленому) туризмі», ОК 5 «Методологія наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», ОК 6 «Українська та іноземна мова професійного спрямування», окремі теми яких взаємодоповнюються і сприяють досягненню спеціальних компетентностей та програмних результатів. Знання, отримані у процесі вивчення даної ОК, допоможуть опанувати матеріал з ОК 8 «Державне та регіональне управління туристично-рекреаційною галуззю», ОК 9 «Регіонознавство». А також дисципліни з циклу вільного вибору, освітній контент яких підсилює формування компетентностей та очікуваних програмних результатів з «Туризмології».

Вивчення навчальної дисципліни «Туризмологія» передбачає формування та розвиток у здобувачів спеціальних та фахових компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» галузі знань 24 Сфера

обслуговування (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Туризмологія»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 1	Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.	PH 1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.
ЗК 2	Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.		
ЗК 4	Здатність розробляти проєкти та управляти ними	PH 4	Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.
ЗК 6	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	PH 1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.	PH 1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.
СК 3	Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.	PH 4	Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.
СК 6	Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.		

СК 7	Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.	РН 1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.
------	--	------	---

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Туризмологія», наведено у табл. 2.2, 2.3.

Таблиця 2.2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Туризмологія»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у туризмології і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері туризму та на межі галузей знань	У процесі викладання ОК «Туризмологія» передбачене застосування як традиційних, так і проблемно-орієнтованих, інноваційних інтерактивних навчальних технологій. А у процесі виконання здобувачем самостійної роботи, перевага надається ініціативному самонавчанню, що дозволяє магістру в межах загальних тем обирати і досліджувати проблемні питання за інтересами. При викладанні дисципліни «Туризмологія» застосовуються також інноваційні та інтерактивні форми занять: проблемна лекція, лекція-конференція, семінар-дискусія, самонавчання через Moodle.	Усне опитування, тестування, підготовка та представлення презентацій, рефератів, міні-лекції, бібліографії, представлення доповіді на конференцію, виконання модульних контрольних заходів, підсумковий модульний контроль.
2	Уміння/навички:		
2.1	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем туризмології, які необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань.	У процесі вивчення ОК «Туризмологія» застосовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу; практичні заняття у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом», «питання-відповідь») відбуваються з використанням проблемно-пошукового методу навчання; дослідницький метод	Усне опитування, тестування, підготовка та представлення презентацій, рефератів, міні-лекції, бібліографії, представлення доповіді на конференцію, виконання модульних контрольних заходів, підсумковий модульний контроль.
2.2	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у сфері туризму та рекреації		
2.3	Здатність розв'язувати		

	проблеми у сфері туризму та рекреації за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	під час виконання самостійної роботи.	
3	Комунікація:		
3.1	Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців сфери туризму та рекреації	У процесі вивчення ОК «Туризмологія» застосовуються метод стимулювання інтересу й мотивації до навчання. Практичне заняття, вирішення конкретних задач і ситуацій, семінари-дискусії, кейс-метод.	Усне опитування, тестування, представлення результатів науко-дослідної та індивідуальної роботи, підсумковий контроль.
4	Відповідальність і автономія:		
4.1	Управління робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у сфері туризму та рекреації	У процесі вивчення ОК «Туризмологія» застосовуються метод стимулювання інтересу й мотивації до навчання. Практичне заняття, вирішення конкретних задач і ситуацій, семінари-дискусії, кейс-метод.	Усне опитування, тестування, представлення результатів науко-дослідної та індивідуальної роботи, підсумковий контроль.
4.2	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики у сфері туризму та оцінювати результати діяльності команд та колективів.		

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Туризмологія»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
PH 1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	Пояснювально-ілюстративний метод, із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу. Практичні заняття у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом», «питання-відповідь») відбуваються з використанням проблемно-пошукового та евристичного методів навчання. Дослідницький метод під час виконання самостійної роботи, самонавчання через Moodle.	Усне опитування, перевірка результатів виконання презентацій (в т.ч. індивідуальних науково-дослідних завдань), контролю засвоєння навчального матеріалу, завдань самостійного опрацювання; тестування, підсумковий контроль.
PH 4	Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.	Пояснювально-ілюстративний метод, із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу. Практичні заняття у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом», «питання-відповідь») відбуваються з використанням проблемно-пошукового та евристичного методів навчання. Дослідницький метод під час виконання самостійної роботи, самонавчання через Moodle.	Усне опитування, перевірка результатів виконання презентацій (в т.ч. індивідуальних науково-дослідних завдань), контролю засвоєння навчального матеріалу, завдань самостійного опрацювання; тестування, підсумковий контроль.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТУРИЗМОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО ТУРИЗМ

Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука.

Основні параметри теорії туризму. Актуалізація потреби створення теорії туризму: широкомасштабність туристичної діяльності, необхідність наукового підходу до вирішення нагальних завдань туристичної галузі, забезпечення високої економічної і соціальної ефективності туризму. Теоретико-методологічні засади туризмології. Кореляційне співвідношення теорії і практики туризму, виявлення зв'язків туризму з економікою, географією, культурою, соціологією, психологією тощо. Об'єкт, предмет і суб'єкт туризмології їх сутність і взаємовідношення.

Тема 2. Генеза туризмологічного знання.

Осмислення феномену подорожей в процесі становлення туризмологічного знання. Перші узагальнення подорожей в античній філософії. Сутність, характер подорожей в епоху Середньовіччя, їх інтерпретація у теологічних ученнях Св. Августина і Фоми Аквінського. Виникнення туризму в Новий Час як організованої, специфічної форми подорожей. Ф. Бекон «Про подорожі».

Становлення науки про туризм. Перший період – доіндустріальний – два накопичення знань про туризм та їх раціональне узагальнення. Другий період (два етапи) – індустріальний – виникнення наукових знань про туризм (два етапи); перший етап (друга половина XIX ст.) – створення туризмологічних моделей розвитку туризму, розробка туристичної термінології; другий етап (з початку XX ст.) – виникнення національних туризмознавчих шкіл: австрійської, німецької, англійської, датської, швейцарської, французької, американської, польської, болгарської, колишньої Югославії (белградська школа) – початок створення теорії туризму. Заснування міжнародних, наукових і громадських організацій: Міжнародна академія туризму; Міжнародний центр по вивченню проблем туризму; Всесвітня туристська організація та інші. Українська туризмологічна школа.

Тема 3. Теоретико-методологічні складові туризмології.

Понятійний апарат туризмології, її тезаурус. Сутність системоформуючих категорій туризмології: «подорож», «подорожуючий», «дестинація», «рекреаційні ресурси», «туристський продукт», «тур» та ін. Принципи, методи та функції туризмології. Туризмологічна проблемологія. Туризм як чинник сталого розвитку суспільства. Складові туризмологічного знання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФІЛОСОФІЯ ТА АНТРОПОЛОГІЯ ТУРИЗМУ

Тема 4. Філософія туризму як методологічна і концептуальна основа туризмології.

Феноменологічна, герменевтична, антропологічна, аксеологічна особливості філософського розуміння та інтерпретації феномену туризму.

Туристських простір. Туризм як життєвий світ людини. Антропологічне значення подорожей. Комунікативна культура. Туристські екзистенціали: «зустріч», «вибір», «свобода», «відповідальність». Антиномії туристської діяльності. Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям. Аксіологічний аспект цінності туристської діяльності.

Тема 5. Історія та антропологія туризму.

Антропологія мандрів та подорожей. Філософське тлумачення антропології туризму. Туристські товари та товари народних промислів як наслідки антропогенезу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СКЛАДОВІ ТУРИЗМОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ

Тема 6. Географія туризму.

Територіальна організація туризму, принципи розміщення туристських ресурсів, туристського районування. Туристське споживання природних ресурсів. Принципи сталого (гармонійного) розвитку туризму. Архітектурно-містобудівна організація відпочинку і туризму як форма облаштованості туристської інфраструктури.

Тема 7. Соціологія туризму.

Проблеми мотивації туристської діяльності. Структура соціології туризму. Туризм як соціокультурний інститут. Соціологічні аспекти дослідження туризму.

Тема 8. Культурологія туризму.

Засоби, методи та механізми закріплення культурозначущої інформації в практиці туристської діяльності. Формування комунікативної культури, культури спілкування, взаємоповаги, толерантності особистості засобами туризму.

Тема 9. Психологія та етика туризму

Місце психології та етики туризму в туризмологічному знанні. Психологія в процесі туристської діяльності. Психологічні проблеми правління сферою туризму. Етичні виміри туризму.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 4.1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л.		п.	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Туризмологія як наука про туризм						
Тема 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука	12	2	2			8
Тема 2. Генеза туризмологічного знання	12	2	2			8
Тема 3. Теоретико-методологічні складові туризмології	12	2	2			8
Усього за 1 змістовий модуль	36	6	6			24
Змістовий модуль 2. Філософія та антропологія туризму						
Тема 4. Філософія туризму як методологічна та концептуальна основа туризмології	12	2	2			8
Тема 5. Історія та антропологія туризму	12	2	2			8
Усього за 2 змістовий модуль	24	4	4			16
Змістовний модуль 3. Складові туризмологічного знання						
Тема 6. Географія туризму	12	2	2			8
Тема 7. Соціологія туризму	12	2	2			8
Тема 8. Культурологія туризму	12	2	2			8
Тема 9. Психологія та етика туризму	9	-	2			7
Усього за 3 змістовий модуль	45	6	8			31
Усього за семестр	105	16	18			71

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 5.1

Тематика практичних занять з дисципліни «Туризмологія»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Туризмологія як наука про туризм		
1	Туризмологія як соціогуманітарна наука	2
2	Генеза туризмологічного знання	2
3	Теоретико-методологічні складові туризмології	2
Усього за змістовим модулем №1		6
Змістовний модуль 2. Філософія та антропологія туризму		
4	Філософія туризму як методологічна та концептуальна основа туризмології	2
5	Історія та антропологія туризму	2
Усього за змістовим модулем №2		4
Змістовний модуль 3. Складові туризмологічного знання		
6	Географія туризму	2
7	Соціологія туризму	2
8	Культурологія туризму	2
9	Психологія та етика туризму	2
Усього за змістовим модулем №3		8
Усього за навчальною дисципліною		18

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Туризмологія як наука про туризм		
1	Туризмологія як соціогуманітарна наука	8
2	Гене́за туризмологічного знання	8
3	Теоретико-методологічні складові туризмології	8
Усього за змістовим модулем №1		24
Змістовий модуль 2. Філософія та антропологія туризму		
4	Філософія туризму як методологічна та концептуальна основа туризмології	8
5	Історія та антропологія туризму	8
Усього за змістовим модулем №2		16
Змістовний модуль 3. Складові туризмологічного знання		
6	Географія туризму	4
7	Соціологія туризму	8
8	Культурологія туризму	8
9	Психологія та етика туризму	7
10	Педагогіка туризму. Праксеологія туризму	4
Усього за змістовим модулем №3		31
Усього за навчальною дисципліною		71

На основі літературних та Інтернет-джерел підготувати мультимедійну презентацію на тему (на вибір) або запропонувати власну тему науково-дослідного дослідження:

Приклади тем:

1. Виникнення туризму як організованої та специфічної форми подорожей.
2. Українська туризмологічна школа.
3. Людські цінності в туризмі.
4. Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям.
5. Інституціональні засади туризму: екскурсологія.
6. Інституціональні засади туризму: музеєзнавство.
7. Удосконалення туризму як глобального явища.
8. Закордонні наукові центри досліджень в галузі туризму.
9. Вітчизняні наукові та науково освітні установи з дослідження туристичної проблематики.
10. Іноземний досвід підготовки фахівців з туризму.
11. Особливості туристичної освіти в Україні. Стандарти вищої освіти зі галузі знань «Сфера обслуговування».
12. Парадигми соціально-економічних і гуманітарних досліджень в туризмі. Підходи у дослідженнях в туризмі.
13. Особливості інтердисциплінарного підходу в дослідженнях туризму й гостинності.

14. Геоелекономіка туризму і геоелекологія туризму, рекреація як приклади інтєрдисциплінарних дисциплін.
15. Перспективи розвитку нових концепцій і методів досліджень в туризмі.
16. Напрями досліджень в психології туризму.
17. Соціологія та праксеологія туризму.
18. Соціологія туризму як смислоутворююча складова концепту гостинності. Структура соціології туризму.
19. Методи, техніки і прийоми соціологічних досліджень у туризмі.
20. Соціологічні дослідження туристів і туристичної галузі. Соціальна відповідальність в галузі туризму: захист прав та інтересів спільноти й працівників.
21. Наукові засади організації туристичних підприємств.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в УНУС №01-16/10/од від 30.05.2024 р. індивідуальне завдання (ІЗ) є однією зі складових самостійної роботи здобувача вищої освіти.

Індивідуальне завдання відноситься до різновиду форм науково-дослідної роботи і дає змогу здобувачам вищої освіти опанувати практику вирішення конкретних ситуаційних завдань та здобути навичок дослідницько-пошукової діяльності.

Результати науково-дослідної роботи здобувача можуть бути презентовані у формі: рефератів, презентацій, участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт, публікації тез у науковому збірнику за напрямом навчальної дисципліни, виступу з доповіддю на науковій конференції, участю у неформальній освіті тощо.

Знання здобувача оцінюються критеріями, відображеними у табл. 7.1.

Таблиця 7.1

№ з/п.	Вид навчально-наукової діяльності	Бали
Обов'язкові види роботи		
1.	Вивчення програмного матеріалу дисципліни та активність на практичних заняттях	0-4
2.	Виконання завдань самостійної роботи	0-4
3.	Виконання поточних модульних контрольних заходів	0-10
Додаткові види роботи, в т.ч. ІЗ (за вибором здобувача)		
1.	Участь у вузівському турі студентської олімпіади/конкурсі наукових робіт	5
2.	Участь у всеукраїнській предметній олімпіаді чи/або конкурсі наукових робіт	5
3.	Призове місце на всеукраїнській предметній олімпіаді чи/або конкурсі наукових робіт	10
4.	Публікація тез у науковому збірнику за напрямом навчальної дисципліни	5
5.	Виступ з доповіддю на науковій конференції	5
6.	Участь у неформальній освіті	Згідно годин та відповідних тем з курсу

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Туризмологія» досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією презентацій, схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях проводиться дискусійне обговорення проблемних питань; задаються питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації освітнього процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод «переваги та недоліки», метод «Робота в інтернет мережі».

У процесі викладання лекційного матеріалу здобувачам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає питання (або власна тема за бажанням здобувача), які спонукають здобувача шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система спонукає здобувачів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів здобувача індивідуальних завдань.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать

оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Метод «мозкового штурму» спрямований на формування здатності здобувачів до генерування нових нестандартних ідей.

Метод «переваги та недоліки» сприяє розвитку здібностей до аналізування та критичного мислення.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Для кращого розуміння матеріалу застосовуються консультації з викладачем та самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle.

Матеріали курсу «Туризмологія» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=318>.

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Moodle та електронна пошта.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Головний засіб досягнення поставлених цілей – комбінація поточного, модульного та підсумкового (екзамен) контролю знань.

Поточний контроль включає в себе систематичність та різні активності здобувача на практичних заняттях. Оцінюванню в балах підлягають:

- рівень знань, необхідний для розв’язування ситуаційних завдань, вправ, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання;
- повнота, якість і вчасність виконання завдань;
- рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на занятті;
- активність при обговоренні питань.

Поточний модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь здобувачів з того чи іншого модулю. При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля.

Поточний модульний контроль проводиться у формі онлайн тестування на платформі Moodle.

Підсумкова рейтингова оцінка складається із підсумкових модульних рейтингових оцінок.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних здобувачем балів протягом семестру та балів набраних здобувачем на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів. Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни.

Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов’язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль.

Рейтинговий показник здобувача з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг здобувача.

9.1. Порядок поточного та підсумкового оцінювання знань здобувачів

Система оцінювання знань, вмінь і навичок здобувачів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни:

- рівень засвоєння програмного матеріалу дисципліни та активність на практичних заняттях;
- виконання завдань самостійної роботи;
- виконання поточного модульного контролю.

Поточне оцінювання знань здобувачів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача. Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Туризмологія» – 70. Об'єктами поточного контролю є:

- результативність роботи здобувача з вивчення програмного матеріалу дисципліни та активність на практичних заняттях – 0-4 бали;
- виконання завдань самостійної роботи – 0-4 бали;
- поточний модульний контроль містить 30 тестів та оцінюється у 10 балів.

При оцінюванні виконаних практичних завдань та завдань до самостійної роботи увага приділяється не тільки якості їх виконання але й своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком освітнього процесу). Виконання здобувачами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок здобувач одержує оцінку 0.

Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Контроль за модулем проводиться після того як розглянуто теоретичний матеріал та виконано практичні завдання за модулем.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення підсумкового контролю – опитування згідно білету. Загалом під час іспиту здобувач може отримати 30 балів.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що

в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни наведено у табл. 10.1 –10.2.

Таблиця 10.1

Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні дисципліни «Туризмологія»

Поточний (модульний) контроль										ІМК	Підсумковий контроль	Сума
Кількість балів за модуль	ЗМ1			ЗМ2			ЗМ3					
Кількість балів за теми	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	30	100
в т.ч. за видами робіт:												
практичні заняття	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
виконання СРС	2	2	2	2	2	2	4	4	4			
Бали за додаткову роботу, в т.ч. ІЗ (0-10)												

Таблиця 10.2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному

обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення організації освітнього процесу з навчальної дисципліни «Туризмологія» містить:

- освітньо-професійну програму;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- плани практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення;

1. Транченко Л.В. Методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Туризмологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2024. 16 с.

2. Транченко Л.В. Методичні матеріали для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Туризмологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2024. 16с.

3. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Туризмологія» для здобувачів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Умань: Уманський НУС. 2024. 92 с.

- модульне середовище для навчання MOODLE.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія: підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

2. Детермінанти розвитку туризму / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.

3. Кручек О. А., Соляник С.Ф., Парубець О.В. Основи туризмології : нав.посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 234 с.

4. Економічна туризмологія: теоретична специфіка, практика, приклади [Текст] : навч. посіб. / [А. В. Колодійчук та ін.] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Ужгород. торг.-екон. ін-т. - Львів : УТЕІ КНТЕУ, 2019. 162 с.

5. Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія / за ред.: О. О. Красноруцького, Н. І. Моїсєєвої. Харків : Стильна типографія, 2019. 252 с.

Допоміжна література

1. Географія темного туризму в Україні [Електронний ресурс] / М. В. Лущик, Г. В. Пронько // Географія та туризм. 2021. Вип. 64. С. 29-41.

2. Концепція туристичних потоків і географія туризму [Електронний ресурс] / О. Король // Часопис соціально-економічної географії. 2021. Вип. 31. С. 19-36.

3. Філософія та типологія міфу в розвитку туризму Львова: комунікативний дискурс [Електронний ресурс] / О. Рак // Humanities studies. 2023. Вип. 17. С. 82-88.

4. Повільний туризм як нова філософія європейського туризму [Електронний ресурс] / Л. Д. Божко // Культура України. 2020. Вип. 70. С. 18-28.

5. Філософія туризму як філософія творчості і креативності у контексті формування конкурентоспроможних орієнтацій гостинності в сучасній Україні [Електронний ресурс] / Г. А. Гарбар // Humanities studies. 2020. Вип. 5. С. 23-35.

6. Історія становлення та сучасний розвиток туризмології у Львівському національному університеті імені Івана Франка [Електронний ресурс] / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк // Географія та туризм. 2015. Вип. 34. С. 26-36.

7. Лукашевич М. П. Соціологія туризму : Курс лекцій / М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор, В. К. Федорченко. Ужгород : Мистецька Лінія, 2013. 340 с.

8. Конспект лекцій з дисципліни «Туризмологія» для магістрів спеціальності 242 «Туризм» / укладач І. В. Безуглий. Чернігів: ЧНТУ, 2017. 62 с.

9. Федорченко В. К. Педагогіка туризму / В. К. Федорченко, Н. А. Фоменко, М. І. Скрипник, Г. Р. Цехмістрова. К. : Видавничий дім «Слово», 2014. 296 с.

10. Любіцева О. О. Туризмознавство: вступ до фаху : підручн. / О. О. Любіцева, В. К. Бабарицька. К. : Київський університет, 2008. 450 с.

11. Пазенок В. С. Туризмологія (теорія туризму) : навч.-метод. посібн. із спецкурсу / В. С. Пазенок, В. К. Федорченко, О. А. Кручек, І. М. Мініч. К. : КУТЕП, 2010. 70 с.

12. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / [В. К. Федорченко, В. С. Пазенок, О. А. Кручек та ін.]. К. : ВЦ «Академія», 2013. 368 с.

13. Туризмологія Франції в спецкурсі «Туристичний потенціал франкомовних країн» (для магістрів спеціальності 242 «Туризм») [Електронний ресурс] / Л. С. Дімова // Вісник Одеського національного університету. Серія : Географічні та геологічні науки. 2022. Т. 27, Вип. 1. С. 144-154.

14. Туризмологія в Україні та світі: історіографія дослідження [Електронний ресурс] / В. Васильчук // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Історія, економіка, філософія. 2020. Вип. 25. С. 56-72.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Consumers Affair – сайт ресурсів Європейської комісії. URL: http://ec.europa.eu/consumers/strategy/index_en.htm
2. The European Consumer Voice in Standardization. URL: <http://www.anec.org/>
3. The European Consumer's Organization. URL: <http://www.beuc.org/>
4. Нормативні акти України. URL: <http://www.nau.kiev.ua>
5. Українська інформаційна система. URL: <http://www.utis.com.ua>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Офіційний сайт. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/>
7. Нормативні акти України. URL: <http://www.nau.kiev.ua>.
8. Спілка сприяння сільського зеленого туризму України. URL: <https://www.greentour.com.ua>
9. Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні. URL: www.ruraltourism.com.ua
10. Міністерство культури та інформаційної політики України. URL: <https://mkp.gov.ua/content/turizm.html>
11. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
12. The World Tourism Organization (UNWTO). URL: <https://www.unwto.org>

14. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Туризмологія» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському НУС результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському НУС.

Визнання результатів навчання можливе за умови участі в таких активностях як програми академічної мобільності, навчання неформальній та/або інформальній освіті тощо.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25% освітньо-професійної програми.

15. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Туризмологія», здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності УНУС. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення

контрольних заходів очікується, що всі роботи подані здобувачами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат <http://surl.li/gasewa>, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

16. ЗМІНИ В РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ

Відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в УНУС від 11 липня 2024 р., у робочій програмі з ОК «Туризмологія» (2024-2025 н.р.) оновлено структуру та зміст навчальної дисципліни, переглянуто методичне забезпечення, доповнено список рекомендованої літератури та інформаційні ресурси.